

Kommunstyrelsen
Emilia Rapp

Ånge kommuns svar på remiss Regionalt serviceprogram 2024-2030

Sammanfattning

Ånge kommun lämnar i korthet följande synpunkter:

- Det pågår en stor samhällsomvandling och listan med Butiker nivå 1 kan därmed behöva uppdateras då nya kan komma till. Revidering bör ske i nära dialog med kommunerna.
- Att kunna göra undantag från 10 kilometersgränsen är av yttersta vikt
- Både servicegivare och stödjande aktörer har olika förutsättningar, därför behöver förväntningar och arbetsfördelningar förtydligas.
- Att programmet inleds med syftet med programmet och varför programmet tagits fram och hur det ska användas.
- 94 procent av Västernorrlands befolkning har kortare än tio kilometer till närmaste butik. Detta är lågt sett ur ett nationellt perspektiv och inget Västernorrland bör vara nöjda med. Siffran innebär att det är 13 626 invånare i Västernorrlands län som idag har längre än 10 kilometer till närmaste dagligvarubutik.

Ånge kommuns yttrande kring Regionalt serviceprogram 2024-2030

Ånge kommun tackar för möjligheten att lämna svar på remissversionen av Regional serviceprogram 2024-2030. Med anledning av få personella resurser så har Ånge kommun inte haft möjlighet att delta i den workshop som Region Västernorrland arrangerat i Härnösand.

Region Västernorrland har i missivet uppgett tre frågor som Ånge kommun härmed lämnar yttrande på.

1. Utifrån regionala förutsättningar och utmaningar, hur väl fångar valda utvecklingsområden realistiska möjligheter att säkerställa bra tillgänglighet till kommersiell service i Västernorrland?

Utvecklingsområdena lyfter det som behöver utvecklas och stärkas. Kopplat till utvecklingsområde 3 – Finansiellt stöd så är vårt område i början av en stor samhällsomvandling till följd av flertalet stora etableringar det är därför viktigt att det finns en flexibilitet i programmet som tar höjd för både teknisk utveckling och nya/förändrade behov. Med den utveckling som sker i Ånge kommun och hela Västernorrland så är det troligt

att nya orter kan komma till. Det är därför vanskligt att skriva ut vilka orter som ska ges stöd. Vi ser det som nödvändigt att det finns möjlighet att revidera exempelvis Butiker nivå 1 innan 2027, så vi inte låser fast oss i nuvarande struktur i en föränderlig tid. Om orter fortsatt ska framgå så behöver det i serviceprogrammet tydliggöras och hur och när denna lista kan justeras. Revidering bör ske i nära dialog med kommunerna.

Vi förstår att kilometergränsen är en vanligt förekommande gräns sett över Sverige nationellt men det är inte en gräns som omnämns i metodstöden från Tillväxtverket och därför önskar Ånge kommun att den tas bort, alternativt att det tydliggörs att undantag är möjliga. 10km-gränsen kan nämligen ha stor påverkan på Ånge kommuns invånare. Skulle exempelvis butiken i Torpshammar, som ligger 8,5km från Fränsta, behöver lägga ner så skulle de invånare som redan har långt, få det 8,5km längre. Ånge kommun ser därför positivt på möjligheten att kunna arbeta med undantag.

2. Vi genomför detta tillsammans. Är beskrivningen av genomförandet en bra vägledning och användbart för er organisation?

Länets kommuner har olika förutsättningar och resurser, där Ånge kommun både är den minsta kommunen (sett till antalet invånare) och också den mest perifera sett ur ett länsperspektiv. Ånge har också väldigt få personella resurser. Att tydliggöra förväntningar, arbetsfördelning och ansvar för serviceprogrammets genomförande är därför av största vikt. Annars blir den också svår att ställa sig bakom.

Det framgår inte av remissversionen *hur* samverkan ska ske och heller inte vilken roll varje aktör förväntas ta. Entreprenörer såväl som kommuner har olika förutsättningar att bidra. Kommunen ser positivt på att det lyfts i programmet att ett starkt regionalt ansvarstagande är en förutsättning i arbetet med serviceutveckling och att den regionala nivån behöver vara drivande i servicearbetet.

Samverkan kan också ske på olika sätt med olika aktörer. Likväl som Ånge kommun arbetar för att skapa likvärdighet i kontakten med lokala företag så är det av samma vikt att alla får samma utrymme hos de regionala aktörerna.

3. Övriga synpunkter. Om ni ser behov av ändringar/kompletterande skrivningar utöver ovanstående frågor tar vi gärna emot konkreta förslag till slutversion av Västernorrlands regionala serviceprogram.

Tillgången till service är av yttersta vikt för alla människor, oavsett var man bor. Detta då kommersiell service skapar förutsättningar för människor och företag att finnas, verka och växa både i städer såväl som i landsbygder. Dokumentet skulle med fördel ytterligare kunna tydliggöra varför detta är viktigt och varför man arbetar med detta. I denna skrivning kan det med fördel också ingå en kort beskrivning att kommersiell service är en utpekad prioritering i regeringens Nationella strategi för hållbar regional utveckling i hela landet 2021–2030.

Ånge kommun föreslår att programmet inleds med syftet med programmet och varför programmet tagits fram och hur det ska användas.

Förslag till text; Tillgången till service är av yttersta vikt för alla människor, oavsett var man bor. Detta då kommersiell service skapar förutsättningar för människor och företag att finnas, verka och växa både i städer som i landsbygder. kommersiell service är en utpekad prioritering i regeringens Nationella strategi för hållbar regional utveckling i hela landet 2021–2030 och det regionala serviceprogrammet syftar till att samordna insatser och aktörer i arbetet med att främja tillgänglighet till kommersiell och viss offentlig service. Det regionala serviceprogrammet är också grunden för hur olika stöd till kommersiell service prioriteras.

På sida 3 i remissutgåvan står att läsa;

”Generellt har befolkningen i Västernorrlands län en bra tillgång till kommersiell service, där till exempel 94 procent av befolkningen har en kortare resväg än en mil till närmaste dagligvarubutik, drivmedelstation eller posttjänst.”

I den regionala utvecklingsstrategin framgår att

”Attraktiva livsmiljöer i både landsbygder och städer förutsätter tillgänglighet till kommersiell- och offentlig service, ett rikt kulturliv och möjligheter till ett aktivt friluftsliv.”

Ånge kommun menar att 94 procent är lågt sett ur ett nationellt perspektiv och inget Västernorrland bör vara nöjda med. Siffran innebär att det är 13 626 invånare i Västernorrlands län som idag har längre än 10 kilometer till närmaste dagligvarubutik. Det är långt många fler än hela Ånge kommuns befolkning.

I Ånge kommun är det 559 personer som har längre än 10 kilometer till dagligvaror, fullsortiment. Hur det skulle se ut om Östavall, Borgsjö och Torpshammar inte fanns med? Andelen invånare med än längre avstånd till service skulle med all säkerhet öka

Ånge kommun föreslår att texten i serviceprogrammet ändras till *”Sett ur ett nationellt perspektiv har befolkningen i Västernorrlands landsbygdsområden låg tillgång till kommersiell service. 94 procent av befolkningen har en kortare resväg än en mil till närmaste dagligvarubutik, drivmedelstation eller posttjänst vilket innebär att över 13 000 personer har längre.”*

Ånge kommun förutsätter också att slutversionen layouts på samma sätt som övriga regionala program, detta då detta program är av samma vikt som andra.